

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 2nd Semester Examination, 2020

SANACOR04T-SANSKRIT (CC4)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

(Marks: 20)

1. अधस्तनेषु एकः प्रश्नः समाधेयाः। 10×1 = 10
  - (क) श्रीमद्भगवद्गीतानुसारम् आत्मनः स्वरूपं वर्णनीयम्।
  - (ख) गुणत्रयाणां कः श्रेष्ठः ? तस्य उत्कर्षः श्रीमद्भगवद्गीतानुसारेण प्रदर्शनीयः।

2. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरलिप्या च समाधेयाः। 2×5 = 10
  - (क) श्रीमद्भगवद्गीतायाः उत्सः कः भवति ?
  - (ख) 'परतस्तु सः'— तत्पदेन कः बोध्यः ? तस्य स्वरूपं किम् ?
  - (ग) 'प्रकृतिस्थानि कर्षति'— कथं कानि प्रकृतिस्थानि ? कश्च कर्षति ?
  - (घ) 'विषयानुपसेवते'— कः कानि आश्रित्य किम् उपसेवते ?
  - (ङ) 'मे भिन्ना प्रकृतिरष्टधा'— अत्र कस्य प्रकृतिः उक्ता ? प्रकृतेः अष्टौ भेदाः के भवन्ति ?
  - (च) क्षेत्रं नाम किं भवति ?
  - (छ) जीवदेहे तमोगुणस्य प्रभावः कीदृशः भवति ?
  - (ज) महाभूतानि कतिविधानि ? तेषां नामानि उल्लिख्यन्ताम्।

SECTION-B

(Marks: 25)

3. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः — 10×1 = 10
  - (क) श्रीमद्भगवद्गीतायां वर्णिता ज्ञानयोगस्य प्रशस्तिः वर्णनीया।
  - (ख) तपसः स्वरूपं निरूप्य भेदः प्रदर्शनीयः।

4. अधस्तनेषु श्लोकेषु त्रयाणां संस्कृतेन देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या। 5×3 = 15
- (क) यदि मामप्रतीकारमशस्त्रं शस्त्रपाणयः।
धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे क्षेमतरं भवेत् ॥
- (ख) इन्द्रियाणां हि चरतां यन्मनोऽनुविधीयते।
तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्नावमिवाम्भसि ॥
- (ग) आवृतं ज्ञानमेतेन ज्ञानिनो नित्यवैरिणा।
कामरूपेण कौन्तेय दुष्पूरेणानलेन च ॥
- (घ) तस्मादज्ञानसम्भूतं हृत्स्थं ज्ञानासिनात्मनः।
छित्चैनं संशयं योगमातिष्ठोत्तिष्ठ भारत ॥
- (ङ) असंशयं महाबाहो मनो दुर्निग्रहं चलम्।
अभ्यासेन तु कौन्तेय वैराग्येण च गृह्यते ॥

SECTION-C

(Marks: 5)

5. अधोलिखितेषु एकं विषयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीका लेख्या। 5×1 = 5
- (i) श्रीकृष्णः, (ii) कर्मफलम् (iii) भक्तिमान्।
- अथवा
- अधोलिखितयोरेकस्य व्याख्या सुरगिरा देवनागरलिप्या च करणीया। 5×1 = 5
- (क) यत् करोषि यदश्रासि यज्जुहोषि ददासि यत्।
यत्तपस्यसि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम् ॥
- (ख) अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः।
सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्तः स मे प्रियः ॥

N.B. : Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.

—x—